ĮVADAS

I. Rožinio struktūra

1) Pradžia (plg. *Rosarium Virginis Mariae*, 37)

Pradžioje persižegnojama, pabučiuojamas kryželis. Rožinis pradedamas 70 psalmės kreipiniu: „Dieve, ateik manęs gelbėti! Viešpatie, skubėk man padėti!“, tarsi skatinant nuolankiai besimeldžiantį asmenį įsisąmoninti savo vargingumą; arba kalbant „Tikiu į Dievą Tėvą“, tikėjimo išpažinimą tarsi padarant pradedamos kontempliacijos kelio pradiniu tašku. Tokios ir kitos formos vienodai teisėtos, jei jos gerai nuteikia dvasią kontempliacijai. Tuomet, paėmus pirmąjį karolėlį, sukalbama „Tėve mūsų“, toliau prie trijų karolėlių – po vieną „Sveika, Marija“, po jų – „Garbė Dievui“. Jeigu iš karto kalbamos visos keturios dalys, tai prieš antrąją, trečiąją ir ketvirtąją dalį įžanga nebekartojama. Jei kalbama atskirai kuri viena dalis, įžanga imama prieš ją. Po įžangos įvardijama ar bent prisimenama rožinio dalis ir pirmoji jos paslaptis.

2) Slėpinio paskelbimas (*Rosarium Virginis Mariae*, 29)

Slėpinio paskelbimas ir galbūt net galėjimas kartu stebėti jį vaizduojantį paveikslą – tai tarsi dėmesį patraukiantis *scenos atidengimas*. Žodžiai veda vaizdą ir dvasią prie konkretaus epizodo arba Kristaus gyvenimo momento. Bažnyčioje išsiplėtojusiame dvasingume – ar tai būtų ikonų garbinimas, įvairios pamaldos su pojūčius veikiančiais elementais, ar šv. Ignoto Lojolos „Dvasinėse pratybose“ pasiūlytas metodas – orientuojamasi į vizualinį elementą ir vaizduotę (*compositio loci*), kaip labai padedančią sutelkti dvasią į slėpinį. Iš tiesų tai tam tikra metodologija, atitinkanti pačią Įsikūnijimo logiką – Jėzuje Dievas panoro prisiimti žmogiškus bruožus. Būtent per jo fizinę tikrovę mes vedami į sąlytį su jo dieviškuoju slėpiniu. Šiuos reikalavimus atitinka įvairių rožinio slėpinių skelbimas. Aišku, tai neatstoja Evangelijos ir net neatspindi visų jos puslapių.

*3) **Dievo žodžio klausymasis*** (*Rosarium Virginis Mariae*, 30)

Norint suteikti meditacijai biblinį pagrindą ir didesnę gelmę, naudinga po slėpinio paskelbimo *perskaityti atitinkamą Šventojo Rašto* ištrauką, priklausomai nuo aplinkybių, ilgesnę arba trumpesnę. Kiti žodžiai iš tikrųjų niekuomet nebūna tokie veiksmingi kaip įkvėptasis žodis. Jo reikia klausytis su įsitikinimu, kad tai Dievo žodis, skelbiamas šiandien ir „man".
Taip išklausytas, rožinyje jis įeina į kartojimo metodologiją ir neskatina nuobodulio, kurį galėtų sukelti paprastas gerai žinomos informacijos priminimas. Reikia ne ieškoti atmintyje informacijos, o *leisti „kalbėti" Dievui.* Tam tikromis iškilmingomis bendruomenės progomis šį žodį galima papildyti trumpu komentaru.

*4) **Tyla*** (*Rosarium Virginis Mariae*, 31)

Klausymasis ir meditavimas semiasi peno iš tylos. Paskelbus slėpinį ir perskaičius Dievo žodį, dera ilgesnį laiką patylėti ir įsigilinti į medituojamą slėpinį, prieš pradedant balsiai melstis. Tylos atradimas iš naujo – viena iš kontempliacijos ir meditacijos praktikos paslapčių. Visuomenėje, smarkiai paženklintoje technologijos ir žiniasklaidos, vis sunkiau rasti vietos tylai. Kaip liturgijoje rekomenduotini tylos momentai, taip ir kalbant rožinį, išklausius Dievo žodį, dera padaryti trumpą pauzę, mintimis įsigilinus į konkretų slėpinį.

*5) **„Tėve mūsų"*** (*Rosarium Virginis Mariae*, 32)

Po Dievo žodžio klausymosi ir susitelkimo į slėpinį visiškai natūralu *dvasiškai kilti Tėvo link.* Visuose savo slėpiniuose Jėzus visada veda mus pas Tėvą, į kurį nuolat kreipiasi, nes ilsisi jo „prieglobstyje" (*Jn* 1, 18). Jis nori mus suartinti su Tėvu, idant mes galėtume, kaip ir jis, tarti „*Aba*, Tėve!" (*Rom* 8, 15; *Gal* 4, 6). Būtent Tėvo atžvilgiu jis daro mus savo broliais ir vienas kito broliais, suteikdamas mums Dvasios, kuri kartu yra jo Dvasia ir Tėvo Dvasia. „Tėve mūsų", praktiškai grindžianti kristologinę bei marijiškąją meditaciją ir besiplėtojanti kartojant „Sveika, Marija", net vienatvėje atliktą slėpinio meditaciją paverčia bažnytine patirtimi.

6) Dešimt „Sveika, Marija“ (*Rosarium Virginis Mariae*, 33)

Šis elementas rožinyje užima daugiausiai vietos ir kartu paverčia jį marijiškąja malda tikra šio žodžio prasme. Tačiau būtent gerai supratus „Sveika, Marija“, aiškiai matyti, kad marijiškas pobūdis ne tik neprieštarauja kristologiniam pobūdžiui, bet priešingai – jį pabrėžia ir paryškina. Iš tikrųjų „Sveika, Marija“ pirma dalis, sudaryta iš angelo Gabrieliaus ir šv. Elzbietos žodžių Marijai, yra Nazareto Mergelėje išsipildančio slėpinio adoracijos kontempliacija. Šie žodžiai išreiškia, taip sakant, dangaus ir žemės susižavėjimą ir tam tikra prasme atskleidžia Dievo pasigėrėjimą, stebint savo šedevrą – Sūnaus įsikūnijimą Marijos mergeliškose įsčiose, pratęsiantį Pradžios knygos džiaugsmingą žvilgsnį (plg. *Pr* 1, 31), pirminį „*pathos*, su kuriuo Dievas kūrimo aušroje žiūrėjo į savo rankų darbą“[1]. Rožinyje „Sveika, Marija“ pasikartojantis pobūdis padaro mus Dievo susižavėjimo dalyviais: džiaugsmas, nustebimas, didžiausio istorijos stebuklo pripažinimas. Taip išsipildo Marijos pranašystė: „Štai nuo dabar palaiminta mane vadins visos kartos“ (*Lk* 1, 48). „Sveika, Marija“ svorio centras, tarsi lankstas tarp pirmos ir antros dalies, yra *vardas Jėzus*. Kartais, kalbant pernelyg skubiai, šis svorio centras dingsta, o kartu dingsta ir ryšys su kontempliuojamu Kristaus slėpiniu. Būtent Jėzaus vardo ir jo slėpinio akcentavimu pasižymi reikšmingas ir vaisingas rožinio kalbėjimas.

7) „Garbė Dievui“ (*Rosarium Virginis Mariae*, 34)

Trejybinė doksologija – krikščioniškosios kontempliacijos tikslas. Kristus iš tikrųjų yra kelias, Dvasioje vedantis pas Tėvą. Leidęsi tolyn šiuo keliu, mes atsiduriame nuolatinėje akistatoje su trimis dieviškaisiais Asmenimis, kuriuos dera šlovinti, garbinti ir jiems dėkoti. Svarbu, kad „Garbė Dievui“, kontempliacijos viršūnė, rožinyje būtų gerai išryškinta. Kalbant viešai, ją galimą giedoti, siekiant deramai išryškinti šią perspektyvą, struktūruojančią ir charakterizuojančią kiekvieną krikščioniškąją maldą.

[1] Jonas Paulius II. Laiškas dailininkams (1999 04 04), 1: AAS 91 (1999), 1155.

8) Trumpa baigiamoji malda (*Rosarium Virginis Mariae*, 35)

Dabartinėje rožinio praktikoje po trejybinės doksologijos eina trumpa malda, įvairuojanti pagal aplinkybes. Nenuvertinant tokių kreipinių, derėtų pažymėti, kad slėpinių kontempliacija būtų vaisingesnė, pasistengus kiekvieną slėpinį užbaigti malda, prašant to slėpinio meditacijai specifiškų vaisių. Šitaip būtų galima vaisingiau atskleisti rožinio ryšį su krikščioniškuoju gyvenimu. Taip įtaigoja graži liturginė malda, raginanti mus prašyti sugebėjimo per rožinio slėpinių meditavimą „sekti tuo, kas juose slypi, ir gauti tai, ką jie žada“[2].

Tokia malda, kaip ir dabar, pagrįstai gali būti įvairi. Šitaip rožinis įgyja įvairioms dvasinės tradicijoms ir įvairioms krikščionių bendruomenėms labiau pritaikytą raišką.

9) Pabaiga (plg. *Rosarium Virginis Mariae*, 37)

Rožinio kalbėjimas užbaigiamas malda popiežiaus intencija, idant besimeldžiančiojo žvilgsnis būtų nukreiptas į platesnius Bažnyčios poreikių horizontus. Baigus rožinį, galima pašlovinti Mergelę Mariją malda *Salve, Regina*, Švč. M. Marijos litanija, arba kita malda, pvz., spalio mėnesį – malda į šv. Juozapą.

II. IŠDĖSTYMAS LAIKE

(plg. *Rosarium Virginis Mariae*, 38)

Pagal naują popiežiaus Jono Pauliaus II siūlomą praktiką *pirmadienis* ir *šeštadienis* skiriami „džiaugsmo slėpiniams“, *ketvirtadienis* – „šviesos slėpiniams“, *antradienis* ir *penktadienis* – „skausmo slėpiniams“, *trečiadienis* ir *sekmadienis* – „garbės slėpiniams“.

Tačiau šis nurodymas neapriboja tam tikros laisvės asmenims ir bendruomenėms medituoti pagal dvasinius ir pastoracinius poreikius, ypač atsižvelgiant liturginių dienų bei švenčių pobūdį.

III. ATLAIDAI

(plg. *Enchiridion indulgentiarum* 1999, *conc.* 17, § 1, 1°-2°)

Siekdama paskatinti rožinio bažnytinį atvirumą, Bažnyčia praturtino jį atlaidais tiems, kurie jį kalba su reikiama nuostata. Suteikiami visuotiniai atlaidai tikinčiajam, kuris bažnyčioje, viešoje koplyčioje, šeimoje, vienuolijos bendruomenėje, maldingoje draugijoje ar daugeliui taip susirinkus kokiam nors maldingam tikslui pamaldžiai kalba rožinį. Visuotiniai atlaidai gaunami ir tuo atveju, kai rožinį kalba Popiežius, o tikintysis arba pats pamaldžiai dalyvauja, arba per televiziją ar radiją pamaldžiai seka. Kitais atvejais pelnomi daliniai atlaidai. Norint pelnyti visuotinius atlaidus už rožinio sukalbėjimą, nustatytos šios sąlygos: 1) užtenka atkalbėti tik trečiąją rožinio dalį, tačiau reikia kalbėti iš eilės visas penkias paslaptis; 2) lūpų malda turi būti sujungta su paslapčių pamaldžiu apmąstymu; 3) viešai kalbant rožinį, paslaptys paskelbiamos pagal vietos papročius; privačiai gi kalbant reikia, kad tikintysis lūpų maldą jungtų su paslapčių apmąstymu.

[2] *Missale Romanum 1960, In festo B. M. Virginis a Rosario: „... concede, quaesumus, ut haec mysteria sacratissimo beatae Mariae Virginis Rosario recolentes, et imitemur quod continent, et quod promittunt assequamur".*